

NEKROLOGI

PROFESOR DOKTOR HABILITOWANY ANDRZEJ NADOLSKI

(1921—1994)

Prof dr hab. Andrzej Nadolski, archeolog i bronzoznawca, urodził się 26 listopada 1921 r. w Krakowie. Maturę zdał w 1939 r. w Warszawie. W okresie okupacji był żołnierzem Armii Krajowej obwodu „Głuszec”. Studia rozpoczął w 1945 r. na archeologii i historii w Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. Po pierwszym trymestrze sytuacja rodzinna zmusiła go do przeprowadzenia się do Łodzi. Studia na Uniwersytecie Łódzkim kończy w 1949 r. Już w 1946 r. podejmuje pracę na Uniwersytecie Łódzkim jako asystent, później adiunkt. W 1951 r. zostaje doktorem na podstawie pracy Studia nad uzbrojeniem polskim w X, XI i XII w. W 1954 r. otrzymuje nominację na docenta. W 1962 r. uzyskuje tytuł profesora nadzwyczajnego i osiem lat później profesora zwyczajnego. Przejściowo pełni funkcję kierownika Katedry Archeologii UŁ, a od 1965 do 1968 jest profesorem a następnie w latach 1968 — 1969 — rektorem UŁ. Nie wyraża zgody na kandydowanie na te stanowiska w następnej kadencji. Okresowo prowadzi zajęcia dydaktyczne w Państwowej Wyższej Szkole Plastycznej w Łodzi, Katolickim Uniwersytecie Lubelskim i Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu, a także jako „professeur associé” w Ecole des Hautes Etudes en Sciences Sociales w Paryżu. Na Uniwersytecie Łódzkim był wykładowcą do dziś.

Jednocześnie w 1949 r. podejmuje pracę w Kierownictwie Badań nad początkami Państwa Polskiego, które po reorganizacji w 1954 r. przekształca się w Instytut Historii Kultury Materialnej Polskiej Akademii Nauk, a obecnie Instytut Archeologii i Etnologii PAN, gdzie z niewielką przerwą, związaną z pełnieniem funkcji prorektora i rektora UŁ, pracuje do czasu przejścia na emeryturę, czyli do 31 grudnia 1991 r.

Jako archeolog był kierownikiem licznych prac terenowych, w tym tak ważnych dla historii początków osadnictwa grodowego w średniowieczu i architektury murowanej w Polsce, jak w Tumie pod Łęczycą, czy w ramach studiów nad pobożowskimi, zakrojonych na szeroką skalę badań na Polach Grunwaldu. Od 1964 do 1980 r. prowadził wspólne badania polsko-francuskie nad średniowiecznym osadnictwem wiejskim we Francji, które miały na celu wykształcenie kadry francuskiej do badań tego typu stanowisk. Wziął również udział, jako archeolog w dochodzeniu prokuratorskim w badaniach masowych grobów oficerów polskich pomordowanych przez NKWD w okresie II wojny światowej w Charkowie (Ukraina). Pasją badawczą Jubilata są jednak studia nad wojskowością średniowiecza.

W 1967 r. organizuje w ramach Zakładu Archeologii Polski Środkowej Instytutu Historii Kultury Materialnej PAN kilkuosobową grupę roboczą przekształconą później w Pracownię Historii Dawnego Uzbrojenia, specjalizującą się w badaniach nad średniowiecznym uzbrojeniem polskim. W efekcie tych działań, dorobek w dziedzinie polskiej militarystyki późnego średniowiecza przedstawia się bardzo okazale i liczy się na rynku naukowym nie tylko krajowym. W ramach tej grupy tematycznej powstało 5 doktoratów i 3 habilitacje.

Prof. A. Nadolski był członkiem licznych rad i towarzystw naukowych, w tym francuskiej Académie des Sciences, Art et Belles Lettres de Dijon i londyńskiego The Arms and Armour Society oraz PAU. Był redaktorem naczelnym serii „Acta Archaeologica Lodziensia” i „Fasciculi Archaeologicae Historicae”, a także członkiem komitetów redakcyjnych innych wydawnictw seryjnych.

Prof. A. Nadolski brał czynny udział w licznych kongresach naukowych w kraju i za granicą. Był także organizatorem kilku międzynarodowych seminariów naukowych, z których jedno, dotyczące historii uzbrojenia średniowiecznego, na stałe weszło do kalendarza naukowego Instytutu Archeologii i Etnologii PAN, Oddział w Łodzi.

Pod kierunkiem prof. A. Nadolskiego powstało kilkadziesiąt prac magisterskich i 10 doktorskich. Jest autorem lub współautorem ponad 220 publikacji naukowych lub popularnonaukowych, w tym 20 wydanych poza granicami kraju. Prof. A. Nadolski z pasją popularyzował archeologię i bronioznawstwo, czego przykładem są m.in. seriale telewizyjne „Dzieje Kultury Polskiej” i „Broń biała” z udziałem Profesora.

Za swoją działalność Profesor A. Nadolski uhonorowany został wieloma odznaczeniami i nagrodami, z których wymienić należy: Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski, Złoty Krzyż Zasługi, Krzyż Partyzancki, Medal Komisji Edukacji Narodowej, Zasłużony Działacz Kultury, Złoty Medal Opiekuna Miejsc Pamięci Narodowej.